

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa A. K.
przeciwko Instytutowi [...] w Ł.
o zadośćuczynienie i rentę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 stycznia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 września 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3. oddala wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń

umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c. W jej ramach Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powoda A. K. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 września 2017 r. wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz 2 k.p.c.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania, pełnomocnik powoda wskazał, że „Przepis prawny budzący poważne wątpliwości i wywołujący rozbieżności w orzecznictwie to art. 5 k.c.”. W ocenie autora skargi kasacyjnej wymaga ponadto rozstrzygnięcia, jako istotne zagadnienie prawne, czy „kwestia wykazywania okoliczności dotyczących naruszenia praw podmiotowych winna być badana z urzędu przez Sąd”.

Odnosząc się do kwestii występowania w sprawie przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy przypomnieć, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy, dotychczas niewyjaśniony i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga z kolei wykazania, że niejednolita wykładnia określonego przepisu prawa, będącego źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, wywołuje rozbieżność w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Szczegółowa analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że żadna z powołanych przesłanek nie została wykazana. Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawierał jakiejkolwiek argumentacji na poparcie zawartych w nim twierdzeń. Samo tylko zgłoszenie zastrzeżeń do zastosowania art. 5 k.c. w okolicznościach sprawy nie spełnia wymagań stawianych istotnym zagadnieniom prawnym. Autor skargi kasacyjnej w żaden sposób nie wykazał również, że art. 5 k.c. budzi poważne wątpliwości, że nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądu. W szczególności nie odwołał się do jakichkolwiek wypowiedzi doktryny lub judykatury wskazujących na istnienie wątpliwości interpretacyjnych. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, złożony na skutek wezwania do uzupełnienia braku, miał w istocie charakter pozorny.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Oddalając zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek o zasądzenie od skarżącego na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy miał na względzie fakt, że pełnomocnik pozwanego nie dostrzegł, iż skarga kasacyjna dotknięta jest wadami powodującymi odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, lecz wnioskował o jej oddalenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 91).

Pełnomocnik powoda ustanowiony został przez sąd w celu udzielenia skarżącemu pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym. Skoro należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej, stwierdzając pozorność wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, to w istocie „pomoc prawna” nie została udzielona. Brak było zatem podstaw do uwzględnienia wniosku o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (zob. postanowienie SN z dnia 20 września 2007 r., sygn. akt II CZ 69/07, OSNC z 2008 r., nr 3, poz. 41, postanowienie SN z dnia 26 listopada 2010 r., IV CSK 332/10, nie publ., postanowienie SN z dnia 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSNC-ZD C/2011, poz. 72).

